

"ריקוד הפמיניזם" / ענת הר-לב אור

או על ריקוד משחרר בין פורים לפסח....

ביישוב בו אני גרה, כמון, התקיימה כבכל שנה מסיבת פורים למבוגרים. השנה בנושא "אלף לילה ולילה"...

התחפשתי לאישה (ערבייה) מסורתית. עטפתי עצמי בכיסוי ראש ופנים, ראו רק את העניים, ובלבוש "צנוע", עד כדי כך שלא ראו ממני כלום... כיאה לאישה מכובדת... (מכנסיים, חצאית מעל ועוד בד כמו סארי ארוך שעטפתי את עצמי בו כמה סיבובים) וכך גם לא יכולתי הרבה לזוז בחופשיות!!!

כמובן שבתחילה לא זיהו אותי, ובטח לא דמיתי למידותיי, אבל גם בגלל שלא יכולתי לזוז הרבה, גם לא יכולתי לרקוד כמו שאני רגילה וכמו שרגילים לזהותי... בקיצור הפכתי ממש למישהי אחרת.

רגשותיי היו מעורבים - הרגשתי מצד אחד מוגנת, בטוחה, יכולה להסתתר, לא נגעו בי, לא התקרבו מידי, לא זיהו, היה לי שקט מסוים, וגם לא יכולתי לזוז הרבה אז הייתי חייבת להיות "נוכחת" מבלי לעשות הרבה, וגם לזוז לאט... (שאצלי באופן אישי זה שיעור רציני מאוד...)

מצד שני הרגשתי חנוקה, חסומה, מוגבלת בתנועותיי, בלתי נראית, בלתי מזוהה, לא יכולה ליצור קשר כמעט, מלבד בעיניים, וכמובן המגבלה בתנועת הריקוד החופשי, שהייתה קשה מאוד.

אבל החזקתי מעמד ככה למעלה משעתיים (עד סוף תחרות התחפושות) מתוך בחירה להיות בזה כמה שאוכל ולהתמודד עם התרגול שהתחפושית יצרה עבורי. חיכיתי כבר לשחרור...

כשהשלתי את תחפושתי הרגשתי כמו תהליך היסטורי מואץ של הנשיות והפמיניזם... בתחילה ירד כיסוי הראש והפנים, אח"כ הבד שכיסה את גופי, אח"כ החצאית. ולבסוף נשארתי עם מכנסיים וחולצה (מבד רך ונעים המאפשרים תנועה חופשית לרקוד)

אחרי שחזרתי להיות "עצמי", רקדתי עוד שעתים בטירוף ללא הפסקה, כמו שאני רגילה ואוהבת, על פני כל האולם מועדון בכמון (גם היו פחות אנשים אז היה לי את כל המקום שרציתי... כמעט...)

החוויה הייתה עוצמתית מאוד עבורי, וחשבתי הרבה על הדמיון לתהליך שעברו הנשים ואיתם הנשיות בדורות האחרונים בעולמנו, ומצד שני על אותן נשים שעדיין "מחופשות" כל השנה... לעיתים מבחירה ולעיתים מחוסר ברירה, ועל ההבדל הגדול הטמון בכך. כמובן לנשים שאין בחירה בידיהן, המגבלה קשה יותר ומדכאת, ומייצגת עבורן דרך המראה את כל המישורים האחרים בחייהן. אך גם כאשר אישה בוחרת להיות מכוסה, היא אמנם בוחרת ויש בכך עוצמה גדולה, אך עדיין היא מתמודדת עם כיסוייה והמגבלות שנובעות מכך. ומצד שני מהי אותה חירות ושחרור פיסי שהנשים המודרניות חוות? עד כמה היא אמיתית? עד כמה היא מגנה עלינו או מייצרת עומסים אחרים? או שלעיתים אפילו מאיימת לפגוע בנו ומסכנת את חירותנו הפנימית?...

הרגשתי צורך לשתף, ולהציע לכל אישה לעבור אולי התנסות דומה לזו. פורים מפגיש אותנו עם "תחפושות" חיינו, אך הנושא של שחרור האישה והנשיות מתחבר גם לנושאי פסח - "עבדות וחירות" בגופי, בתנועתי, בתודעתי, בבחירותיי, בחוויותיי ובהתנסויותיי...

אולי יש נשים שאצלן התהליך הפנימי והחיצוני הוא הפוך, שהן עדיין מכוסות, כבולות וחסומות וזקוקות לשחרור בלבוש, בתנועה במחשבה. כל אחת ודרכה...

אבל כנשים, בכל זאת מודרניות, אנו יחסית חופשיות בלבושנו, בחירותינו ועוד, והתנסות בלהיות לרגע אישה אחרת שלא חופשייה כמונו, היא חזקה מאוד.

אולי זה ילך איתכן/ם הלאה בחג ובחיים... איתי זה בטח ילך איתי הלאה....